

Nationell plattform för arbete med naturolyckor

Räddningsverket
651 80 Karlstad
tel 054-13 50 00, fax 054-13 56 00
www.raddningsverket.se

Beställningsnr I99-155/07
tel 054-13 57 10, fax 054-13 56 05

MER INFORMATION

Räddningsverket
www.raddningsverket.se/nationellplattform
FN-organet ISDR
www.unisdr.org

KONTAKT

Claes-Uno Brask
054-13 50 70 • claes-uno.brask@srv.se
Mette Lindahl Olsson
054-13 51 27 • mette.lindahl-olsson@srv.se

Att hantera naturolyckor – en fråga om samverkan

Varje år dör i medeltal 58 000 människor världen över på grund av naturolyckor och 255 miljoner påverkas, allt enligt statistik från den internationella databasen CRED. Samhällets och människors sårbarhet kopplat till naturolycksrisker väntas också öka på grund av klimatförändringar, befolkningsökning och urbanisering.

Naturhändelser, som storm, torka och översvämning, har alltid förekommit och är svåra att förhindra. Det vi kan göra är att förbättra samhällets förmåga och beredskap att hantera sådana händelser. En förutsättning för god beredskap är samverkan – både nationellt och internationellt – mellan olika aktörer som arbetar med riskhantering, naturolyckor och samhällsplanering.

Ett stort FN-arbete pågår för att förebygga naturolyckor och minimera effekterna av dem. Alla medlemsländer har åtagit sig att följa Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action och bland annat inrätta en nationell plattform för sitt arbete med naturolyckor senast år 2015. FN-arbetet hålls ihop av FN-organet International Strategy for Disaster Reduction, ISDR.

FN:s arbete med naturolyckor

FN:s arbete inom naturolycksområdet utökades i samband med att 1990-talet utnämndes till årtiondet för att förebygga risker för naturkatastrofer.

- 1994 kom Yokohamastategin, som var ett gemensamt globalt åtgärdsinriktat arbete för området.
- 2000 bildades FN-organet International Strategy for Disaster Reduction, ISDR, som verkar på internationell, regional och nationell nivå.
- 2002 hölls FN:s världstoppmöte för hållbar utveckling i Johannesburg, där tydliga kopplingar mellan naturkatastrofer, fattigdomsfrågor och hållbar utveckling gjordes.
- 2005 hölls FN-världskonferens för Disaster Risk Reduction i Kobe, Japan. Sverige var representerat av UD, Sida och Räddningsverket. Vid konferensen antogs två dokument - Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action.

Hyogo Framework for Action

Under FN-konferensen i Kobe, Japan, i januari 2005 antog delegationer från 168 länder en gemensam tioårsplan, Hyogo Framework for Action 2005-2015. Syftet med handlingsplanen är att göra världen säkrare mot naturolyckor genom att arbeta med att förebygga och reducera risker för naturkatastrofer.

Huvudmålet är att förluster av liv och av sociala, ekonomiska samt miljömässiga tillgångar orsakade av naturolyckor påtagligt ska ha minskat år 2015.

Fem prioriterade områden:

- 1/ Försäkra att Disaster Risk Reduction är nationellt och lokalt prioriterat.
- 2/ Identifiera, värdera, övervaka risker och utöka tidig varning.
- 3/ Använda kunskap, innovationer och utbildning för att förbättra säkerhet och uthållighet på alla nivåer.
- 4/ Reducera underliggande riskfaktorer.
- 5/ Stärka beredskapen för insatser och återuppbyggnad på alla nivåer.

Nationell plattform i Sverige

I Sverige har Räddningsverket fått regeringens uppdrag att inrätta en nationell plattform för naturolyckor. Detta sker i samverkan med berörda myndigheter och organisationer.

Det övergripande syftet med en nationell plattform är att förebygga och reducera naturolyckornas effekter på människor, samhälle, ekonomi och miljö.

Plattformens uppgifter

Utan att frånta varje myndighet ansvaret inom sitt område, skulle den svenska plattformen kunna ha följande uppgifter:

- upprätta nationella mål
- göra en plan för det nationella arbetet
- samordna och följa upp olika aktörers och intressenters arbete med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor och redovisa arbetet till FN-ISDR
- fungera som arena för erfarenhetsutbyte
- bidra till kunskapsuppbyggnad
- bidra till samordning av forskning och utbildning
- bidra till samordning av datahantering
- ta fram indikatorer
- utveckla varningssystem

Förberedelser

Arbetet med att etablera plattformen pågår och omfattar följande delar:

- organisatorisk uppbyggnad
- vilka aktörer som bör delta
- förhållande till andra nätverk och samarbetsfora
- samverkansformer
- mål för plattformen
- kostnader
- tematisk avgränsning

I FN:s riktlinjer betonas särskilt att en nationell plattform bör ha en bred ansats och gå över sektorsgränser, omfatta många intressenter och inkludera kunskap och vetenskap från olika ämnesområden.